

Na osnovu Poglavlja IV, odjeljak A, člana 23., a u vezi sa članom 17.tačka g) Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 8/98, 10/00 i 5/03) i člana 106. Poslovnika Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“, broj: 10/08 i 1/15), Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na sjednici održanoj dana _____. 2017. godine, donosi:

ZAKON O TURIZMU BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

POGLAVLJE I. TURISTIČKA DJELATNOST OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet zakona)

Ovim Zakonom uređuje se planiranje i razvoj turizma, turistički subjekti, obavljanje turističke djelatnosti, utvrđuju mjere na promociji i razvoju turizma na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton), uređuje se osnivanje, organizacija i rad Turističke zajednice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, način njenog finansiranja i poslovanja, kriteriji za kategorisanje turističkih mjesta i nadzor nad provođenjem ovog Zakona.

Član 2. (Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu, imaju sljedeća značenja:

a) Turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetilaca nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako sa takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost.

b) Turista je fizičko lice koje najmanje 24 sata boravi van mjesta svog prebivališta, radi zadovoljavanja kulturnih, društvenih, socijalnih, historijskih i drugih potreba relaksacije i odmora, a bez svrhe sticanja dobiti.

c) Korisnik turističke usluge je turista, putnik, potrošač ili drugo fizičko lice koje neposredno koristi usluge turističkih subjekata iz ovog Zakona.

d) Turistička destinacija je država, region odnosno mjesto koje u sebi sadrži više atrakcija koje se na tržištu mogu ponuditi kao turistički proizvod.

e) Turistička infrastruktura su objekti za informisanje, odmor, snabdijevanje, rekreaciju, edukaciju i zabavu turista, planinarski objekti, rekreativne staze i planinarski putevi, staze zdravlja, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke staze, pješačke staze i sl.

f) Turistička suprastruktura su ugostiteljski objekti, galerije, izložbe, kongresni i zabavni objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektom.

g) Putnik je kupac koji kupuje ili je saglasan kupiti turistički paket aranžman, odnosno turističko putovanje ili druge turističke usluge. Putnik je i lice u korist kojeg kupac kupuje

turistički aranžman, odnosno usluge ili lice na koje kupac ili lice za koje je kupac kupio turistički paket aranžman, prenese pravo korištenja turističkog paket aranžmana ili usluge.

h) Turistički paket aranžman je ugovorni posao u kojem se putniku prodaju ili nude na prodaju za jedinstvenu unaprijed utvrđenu cijenu najmanje usluga prijevoza i smještaja, uz uslov da aranžman traje duže od 24 sata ili uključuje barem jedno noćenje.

i) Izletnički program je kombinacija od najmanje dvije ponuđene usluge koje traju manje od 24 sata i ne uključuje noćenje, odnosno smještaj.

j) Putnička agencija-organizator putovanja je putnička agencija koja organizuje turistički paket aranžman i koja ga neposredno prodaje ili nudi na prodaju putem posrednika.

k) Putnička agencija-posrednik (subagent) je putnička agencija koja prodaje ili nudi za kupnju turistički paket aranžman koji je sastavio organizator putovanja, ili koja pruža druge posredničke usluge.

l) Prebukiranje (over-booking) je multiplikovanje broja potvrđenih rezervacija od pojedinih pružalaca usluga koji pružaju usluge smještaja ili putničkih agencija, a koje ima za posljedicu nepružanje usluge smještaja ili nepružanje usluge na ugovoreni način.

m) Uzanse u turizmu su pravila kojima se uređuju poslovni običaji nastali iz ugovora o pružanju turističkih ili ugostiteljskih usluga, koja se primjenjuju ako su ih stranke ugovorile ili ako iz okolnosti proizilazi da su htjele njihovu primjenu, a koji se definišu u okviru komorskih udruženja subjekata u turizmu.

n) Klaster čine geografski koncentrisane, međusobno povezane organizacije iz srodnih ili različitih djelatnosti koje se udružuju radi jačanja pojedinačnih organizacija učesnika u klasteru i klastera kao cjeline.

POGLAVLJE II. PLANIRANJE I RAZVOJ TURIZMA

Član 3. (Planiranje)

(1) Planiranje i razvoj turizma obuhvata donošenje strateških planova o budućem razvoju turističke privrede, proglašenje i održivo korišćenje turističkih prostora i mjesta.

(2) Planiranje u oblasti turizma zasniva se na principima integralnog razvoja turizma i ostalih komplementarnih djelatnosti, načelima održivog razvoja turizma, obezbjeđenja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu, kao i saradnje javnog i privatnog sektora u kreiranju turističkog proizvoda, uz osiguranje efikasnog korištenja turističkog mjesta.

(3) Održivim turizmom smatra se svaki vid turizma koji doprinosi zaštiti životne sredine, socijalnom i ekonomskom integritetu i unapređivanju prirodnih, stvorenih i kulturnih vrijednosti na trajnoj osnovi.

Član 4. (Planska dokumenta)

(1) Planska dokumenta u turizmu su:

- a) Strategija razvoja turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
- b) Marketing plan turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
- c) Plan promocije turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde
- d) Master-plan
- e) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave.

(2) Planska dokumenta iz stava (1) tač. b), c), d) i e) ovog člana moraju biti usaglašena sa Strategijom razvoja turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 5.
(Strategija razvoja turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde)

- (1) Strategija razvoja turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Strategija Kantona) je sveobuhvatan dokument o srednjoročnom razvoju turističke privrede u skladu sa ukupnim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-historijskim razvojem Kantona, sa osnovnim ciljevima i vizijom razvoja turizma Kantona i služi kao polazna osnova za izradu ostalih planskih akata u turizmu.
- (2) Strategiju Kantona donosi Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, na prijedlog Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Vlada).
- (3) Strategija Kantona sadrži analizu postojećeg stanja razvoja turizma, viziju razvoja turizma, ciljeve razvoja turizma, strateške i prioritetne pravce razvoja, plan implementacije, investicioni okvir i ostale bitne elemente za planiranje razvoja turizma koji se definišu projektnim zadatkom.
- (4) Strategija Kantona se realizuje posredstvom Marketing plana Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Plana promocije turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, Master-plana, Strategije razvoja turizma jedinice lokalne samouprave, kao i posredstvom prostornih i urbanističkih planova u skladu sa zakonom koji reguliše oblast prostornog uređenja.

Član 6.
(Marketing plan Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Plan promocije turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde)

- (1) Marketing plan Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Marketing plan) sadrži istraživanje tržišta, identifikaciju ciljnih grupa-tržišta, pozicioniranje marketinškog programa i ostale bitne elemente za planiranje promocije turizma koji se definišu projektnim zadatkom.
- (2) Marketing plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (3) Turistička zajednica Bosansko-podrinjskog kantona Goražde podnosi prijedlog Marketing plana Ministarstvu.
- (4) Marketing plan se donosi za period od pet godina.
- (5) U skladu sa Marketing planom, Turistička zajednica Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kreira Plan promocije turizma Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Plan promocije), kojim definiše svoje promotivne aktivnosti u turizmu na godišnjem nivou.

Član 7.
(Master-plan)

- (1) Master-plan je kompleksan, istraživački i sveobuhvatan planski dokument, kojim se na osnovu Strategije Kantona utvrđuju ciljevi, programi i planovi razvoja turizma, koncept razvoja prostora u pogledu razmještaja objekata turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, investicije u turizmu, planovi marketinga i konkurentnosti, kao i mjere za njihovo provođenje, za određeni prostor od značaja za razvoj turizma, odnosno za turističku destinaciju.
- (2) Master-plan donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

Član 8.
(Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave)

- (1) Strategija razvoja turizma jedinice lokalne samouprave je planski dokument, kojim se bliže određuje razvoj prioriternih turističkih proizvoda utvrđenih Strategijom Kantona.
- (2) Strategiju razvoja turizma jedinice lokalne samouprave donosi vijeće jedinice lokalne samouprave uz aktivno učešće svih turističkih subjekata na području jedinice lokalne samouprave.
- (3) Strategija razvoja se mora donijeti u roku od šest mjeseci od dana donošenja odluke o proglašenju nekog lokaliteta turističkim mjestom.

Član 9. (Prostori od posebnog značaja)

- (1) Vlada može odlukom pojedine prostore proglašiti od posebnog značaja za razvoj turizma.
- (2) Za prostore od posebnog značaja za razvoj turizma može se proglašiti prostor sa posebnim turističko-ugostiteljskim sadržajem pogodan za turističku valorizaciju kulturno-historijskih mjesta, te posebna mjesta locirana u prostornim cjelinama sa izraženim pejzažnim, atraktivnim i rekreativnim osobinama na kojima se planira izgradnja objekata turističke infrastrukture i suprastrukture od opšteg interesa.
- (3) Odredbe iz st. (1) i (2) ovog člana se ne odnose na zakonski proglašena zaštićena područja, kojima upravlja nadležna institucija za zaštićena prirodna područja, u skladu sa pojedinačnim zakonima o proglašenjima zaštićenih područja, planovima upravljanja, te prostornim planovima područja posebnih obilježja za zaštićena područja.
- (4) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži procjenu opravdanosti proglašenja određenog prostora od posebnog značaja za razvoj turizma, opis prostora sa određenim granicama i popisom katastarskih parcela, kartografski prikaz prostora, kao i obaveze u pogledu očuvanja, zaštite i razvoja prostora.
- (5) Ministarstvo priprema prijedlog odluke iz stava (1) ovog člana, po prethodno pribavljenom mišljenju kantonalnih organa uprave nadležnih za oblast prostornog uređenja i zaštite životne sredine.
- (6) Za pojedina geografska područja, a u svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva u turizmu mogu se osnivati turistički klasteri.

Član 10. (Koncesija)

- (1) Vlada može proglašeno prirodno bogatstvo ili dobro u opštoj upotrebi pogodno za izgradnju turističke infrastrukture i turističke suprastrukture odlukom dati na korištenje i upravljanje pravnom licu dodjelom koncesije.
- (2) Odluka iz stava (1) ne odnosi se na zaštićena prirodna područja i speleološke objekte za koje je mogućnost davanja koncesija regulisana odredbama federalnog Zakona o zaštiti prirode.
- (3) Odluka iz stava (1) ovog člana sadrži podatke o prirodnom bogatstvu ili dobru u opštoj upotrebi koje se daje na koncesiju, iznos koncesione naknade, rok trajanja koncesije, uslove i način korišćenja prostora, prava i obaveze koncesionara i ostale podatke u skladu sa zakonom koji reguliše oblast koncesija.
- (4) Postupak iz stava (1) ovog člana provodi se u skladu sa Zakonom o koncesijama.

Član 11. (Turističko mjesto)

- (1) Turističko mjesto je organizaciona i funkcionalna cjelina sa formiranom turističkom ponudom, prirodnim vrijednostima, kulturnim dobrima, znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista na području jedinice lokalne samouprave (općina ili grad).
- (2) Ministarstvo proglašava područje jedinice lokalne samouprave za turističko mjesto na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja.
- (3) Područje jedinice lokalne samouprave proglašava se kao turističko mjesto ukoliko ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.
- (4) Ministar za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje bliže uslove i kriterije za proglašavanje turističkog mjesta, određuje kvalitativne i kvantitativne kriterije za proglašavanje turističkog mjesta.
- (5) Pravilnik se mora donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 12. (Komisija)

- (1) Ministar rješenjem imenuje Komisiju za proglašenje turističkog mjesta.
- (2) Ministar, na prijedlog Komisije iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o proglašenju područja jedinice lokalne samouprave, kao turističkog mjesta.
- (3) Rješenje iz stava (2) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka roka od pet godina od dana njegovog dostavljanja.

POGLAVLJE III. OBAVLJANJE TURISTIČKE DJELATNOSTI

Član 13. (Turistička djelatnost i turističke usluge)

- (1) Turistička djelatnost, u smislu ovog Zakona, je pružanje usluga i posredovanje u turističkom prometu.
- (2) Turističke usluge, u smislu ovog Zakona, su pružanje usluga putničke agencije, turističkog vodiča, pratioca, animatora i zastupnika, pružanje usluga u seoskom domaćinstvu, lovno-ribolovnom, zdravstvenom, kongresnom, planinskom, avanturističkom, vjerskom, sportskom i drugim oblicima turizma, usluge na skijaškom terenu, kao i pružanje ostalih turističkih usluga.

Član 14. (Subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost)

- (1) Turističku djelatnost mogu obavljati pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke djelatnosti, odnosno imaju rješenje nadležnog općinskog/gradskog organa i ispunjavaju uslove propisane ovim Zakonom.
- (2) Pod uslovima propisanim ovim Zakonom turističku djelatnost mogu obavljati i pravna lica koja upravljaju zaštićenim područjima.

Član 15. (Turistička djelatnost)

Turistička djelatnost obuhvata:

- a) organiziranje i provođenje putovanja i boravka lica,

- b) posredovanje u pružanju pojedinačnih i grupnih usluga putovanja i boravaka i obavljanje drugih za njih vezanih usluga,
- c) pružanje usluga turističkog vodiča, pratioca i zastupnika,
- d) turističku animaciju,
- e) usluge iznajmljivanja objekata,
- f) davanje obavijesti i savjeta o ponudi korištenja usluga prijevoza, boravka i drugih za putnika važnih usluga,
- g) staranje o prtljagu putnika tokom korištenja turističkih usluga,
- h) posredovanje kod osiguranja putnika i prtljage,
- i) poslovi na razvijanju i organiziranju posebnih oblika turizma (seoski, zdravstveni, kongresni, lovno-ribolovni, planinski, vjerski, avanturistički, izletnički i dr.),
- j) pribavljanje putnih isprava, viza i drugih isprava potrebnih za prijelaz granice i boravak u inozemstvu,
- k) izdavanje u zakup vozila, bicikla, skijaške opreme i druge sportske opreme, kao i posredovanje kod davanja usluga radi njihovog pribavljanja,
- l) poslove u vezi s pribavljanjem dozvola za lov i ribolov,
- m) poslove na organiziranju i izvođenju programa putovanja i boravka na zahtjev ili po programu putnika, grupe putnika ili pravnih lica-organizatora inicijative putovanja i boravka, organiziranje skupova ili izložbi sa ili bez putovanja i boravka sudionika, usluge u okviru zdravstvenog, lovno-ribolovnog turizma i dr.,
- n) prodaju i posredovanje u prodaji turističkih usluga,
- o) prodaju vozničkih karata,
- p) prodaju ulaznica za sportske, kulturne i druge priredbe,
- r) prodaju robe vezane za potrebe putovanja, posredovanje pri izdavanju i naplati putničkih čekova i kreditnih kartica,
- s) i druge poslove vezane za turističku djelatnost.

Član 16.

(Obaveze pravnih i drugih lica)

- (1) Subjekti iz člana 14. ovog Zakona, koji obavljaju turističku djelatnost dužni su:
- a) objaviti uslove, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavati se tih uslova, sadržaja i cijena,
  - b) za svaku izvršenu uslugu korisniku izdati račun s brojem i čuvati kopije tog računa za vrijeme koje je određeno propisima iz područja računovodstva, odnosno najmanje godinu dana od izdavanja računa,
  - d) voditi poslovne knjige u skladu s važećim propisima,
  - e) u prostorijama i na mjestima gdje se prodaju turističke usluge voditi knjigu žalbe, te u roku od 15 dana odgovoriti na svaki izneseni prigovor, te prigovor korisnika turističke usluge dostaviti nadležnoj tržišno-turističkoj inspekciji u roku od pet dana od dana podnošenja prigovora. Oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbe regulisan je federalnim propisom.
- (2) Subjekt za obavljanje turističke djelatnosti mora obezbijediti poslovni prostor, uređaje i opremu kao i uslove u pogledu zaposlenih lica, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Subjekt može da počne obavljati turističku djelatnost kada od nadležnog općinskog/gradskog organa (u daljem tekstu: nadležni organ) dobije rješenje kojim se odobrava obavljanje turističke djelatnosti, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (4) U obavljanju turističke djelatnosti pravna i fizička lica iz člana 14. ovog Zakona dužna su poslovati u skladu sa poslovnim običajima u turizmu (uzansama).

Član 17.
(Zabrana oglašavanja i reklamiranja)

Zabranjuje se pružaocu usluga u turizmu da neposredno ili posredno, putem javnih glasila, internetom, promotivnim materijalom i sl., oglašava i/ili reklamira pružanje turističkih usluga, ako ne ispunjava uslove propisane Zakonom o turističkoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/09 - u daljem tekstu: federalni zakon), propisima donesenim na osnovu federalnog zakona, ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.

Član 18.
(Ostali subjekti)

- (1) Sportski klubovi i savezi, sindikati, škole i druge obrazovne ustanove, kulturno-umjetnička društva, udruženja penzionera, strukovna udruženja i sl. (u daljem tekstu: udruženja), mogu organizirati putovanje i boravak isključivo za svoje članove.
- (2) Udruženja mogu organizirati turistički paket aranžman iz stava (1) ovog člana samo povremeno i bez sticanja dobiti.
- (3) Propaganda i predstavljanje turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana dopuštena je samo svojim sredstvima u vidu obavijesti i saopštenjima koje dobivaju članovi udruženja.
- (4) Udruženja su obavezna za organizaciju turističkog paket aranžmana iz stava (1) ovog člana koristiti samo prijevozna sredstva u kojima su putnici i prtljaga osigurani.

POGLAVLJE IV. PUTNIČKA AGENCIJA

Član 19.
(Putnička agencija)

- (1) Putničkom agencijom u smislu ovog Zakona, smatra se pravno lice upisano u registar društava koja se bave organiziranjem turističkih i poslovnih putovanja i boravaka, posredovanjem i pružanjem svih ostalih usluga u vezi s tim, te prodajom svog vlastitog turističkog proizvoda kojeg stvara objedinjavanjem raznih vrsta turističkih usluga.
- (2) Korištenje naznake "putnička agencija", usluge putničke agencije, minimalno-tehnički uslovi koje moraju ispunjavati putničke agencije i način pružanja usluga, uslovi za pružanje usluga putničke agencije, sadržaj zahtjeva putničke agencije za izdavanje rješenja o odobrenju za rad, sadržaj rješenja, obaveze putničke agencije i prijevoz putnika propisani su federalnim zakonom.

Član 20.
(Vrste putničkih agencija)

Prema vrsti usluga koje pružaju putničke agencije su:

- a) putnička agencija organizator putovanja i
- b) putnička agencija posrednik (subagent).

Član 21.
(Jamčevina za aranžman)

- (1) Organizator putovanja dužan je za svaki aranžman osigurati jamčevinu kod banke ili osiguravajućeg društva, radi naknade putniku:
- a) plaćanja cijene aranžmana, ako zbog nelikvidnosti ili stečaja organizatora izostanu usluge aranžmana,
  - b) troškova koji nastanu zbog nelikvidnosti ili stečaja organizatora, za povratak putnika u mjesto polaska.
- (2) Jamčevina iz stava (1) ovog člana daje se u obliku police osiguranja gotovinskog pologa, bankovne garancije i sl.

Član 22.
(Potvrda o osiguranju jamčevine)

Organizator putovanja ili posrednik dužan je putniku, prilikom uplate iznosa aranžmana, izdati potvrdu o osiguranju jamčevine koja mu omogućuje neposredno ostvarenje prava na obeštećenje zbog nastalih troškova iz člana 21. ovog zakona u banci ili osiguravajućem društvu.

Član 23.
(Ugovor o osiguranju)

Putnička agencija koja organizira putovanje (aranžman) dužna je s osiguravateljem sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju prouzrokuje putniku neispunjenjem, djelomičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza koje se odnose na aranžman.

Član 24.
(Licenca)

- (1) Organizator putovanja iz člana 20. ovog Zakona, nakon pribavljanja rješenja o odobrenju za rad iz člana 19. ovog Zakona, za organiziranje turističkog putovanja dužan je od Ministarstva pribaviti licencu za organiziranje turističkog putovanja (u daljem tekstu: licenca).
- (2) U postupku izdavanja licence, Ministarstvo utvrđuje da li je organizator turističkog putovanja registrovan za obavljanje predmetne djelatnosti, odnosno da li su ispunjeni uslovi propisani zakonom.
- (3) Uz zahtjev za izdavanje licence, ovlašteno lice organizatora putovanja podnosi sljedeću dokumentaciju (original ili ovjerenu kopiju):
- a) rješenje o upisu u sudski registar,
  - b) rješenje nadležnog organa kojim se odobrava obavljanje djelatnosti,
  - c) potvrdu nadležnog suda da nad organizatorom putovanja nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije,
  - d) potvrdu nadležnog suda da organizatoru putovanja nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti i njegovom odgovornom licu,
  - e) rješenje nadležnog poreznog ureda Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine o određivanju jedinstvenog identifikacionog broja ili uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o određivanju PDV broja,
  - f) odluku o osnivanju poslovne jedinice (kopija općeg akta),
  - g) adrese poslovnih jedinica,
  - h) akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ili spisak zaposlenih koji direktno rade na organizaciji turističkog putovanja,
  - i) dokaz o registraciji obveznika doprinosa obaveznog osiguranja od Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine,

- j) opće uslove putovanja ovjerene od strukovnog Udruženja/udruge turističkih agencija u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: UTA BIH),
- k) spisak ovjerenih paket aranžmana ili izleta realizovanih u prethodnoj godini, izuzev novoosnovanog organizatora putovanja,
- l) dokaz o posjedovanju jemstva definisanog federalnim zakonom,
- m) dokaz o članstvu u strukovnom udruženju UTA BIH.

Član 25. (Izdavanje licence)

- (1) Ministarstvo izdaje licencu najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahtjeva organizatora turističkog putovanja.
- (2) Licenca iz stava (1) ovog člana podliježe reviziji nakon isteka tri godine od dana dostavljanja.
- (3) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, vodi računa o isteku roka iz stava (2) ovog člana.
- (4) Licenca je konačna i protiv nje nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.
- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje licence snosi troškove postupka i troškovi se plaćaju prilikom podnošenja zahtjeva. Troškovi izdavanja licence uplaćuju se u korist Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.
- (6) Na sva pitanja koja se odnose na izdavanje licence koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona koji uređuje upravni postupak.
- (7) Ministarstvo vodi Registar izdatih licenci organizatorima turističkih putovanja.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra izdatih licenci.

Član 26. (Prestanak važenja licence)

- (1) Licenca prestaje da važi:
  - a) brisanjem iz Registra organizatora turističkog putovanja na osnovu zahtjeva nosioca licence,
  - b) podjelom organizatora turističkog putovanja na dva ili više društava ili iz drugog razloga utvrđenog Zakonom o privrednim društvima,
  - c) ako organizator turističkog putovanja prestane ispunjavati uslove iz člana 24. ovog Zakona.
- (2) Rješenje o prestanku važenja licence donosi ministar.
- (3) Rješenje iz stava (2) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 27. (Oduzimanje licence)

- (1) Ministar donosi rješenje o oduzimanju licence organizatoru turističkog putovanja ako u postupku revizije ili inspeksijskog pregleda utvrdi:
  - a) da je organizator putovanja prestao ispunjavati uslove propisane federalnim zakonom i čl. 23. i 24. ovog Zakona,
  - b) da su usljed neizvršenja ili djelimičnog izvršenja općih uslova putovanja ili programa putovanja greškom organizatora putovanja, u skladu sa uzansama, nastupile teže posljedice po korisnika turističke usluge (ugrožavanje zdravlja, nije obezbijeđen smještaj ili povratak u zemlju, putovanje je neopravdano trajalo duže od onog predviđenog programom putovanja i sl.),

- c) da organizator nudi ili prodaje programe putovanja bez ugovora o organizovanju putovanja ili ekskurzije, manjak ležajeva u ugostiteljskom objektu i sl.),
  - d) da je organizator putovanja otkazao korisniku turističke usluge, a nije u zakonskom roku izvršio povrat uplaćenih sredstava,
  - e) da je organizatoru putovanja u periodu važenja licence dva puta u roku od godinu dana izrečena novčana kazna za prekršaj ili neizvršavanje ugovorenih obaveza,
  - f) da je licenca izdata organizatoru na osnovu neistinitih podataka i
  - g) da organizator nije u toku godine prodao nijedan turistički paket aranžman posrednicima u organizaciji putovanja (subagentima).
- (2) U slučaju oduzimanja licence, organizator putovanja može da realizuje samo prethodno ugovorena putovanja.
- (3) Organizator, kojem je oduzeta licenca, može da obavlja djelatnost subagenta, ako ispunjava zakonom propisane uslove za tu djelatnost.
- (4) Organizator, kojem je oduzeta licenca, ne može podnijeti zahtjev za dobijanje licence prije isteka roka od godinu dana od dana dostavljanja rješenja o oduzimanju licence.
- (5) Rješenje iz stava (1) ovog člana je konačno i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 28. **(Grupna putovanja)**

- (1) Ako putnička agencija organizira grupna putovanja obavezna je tokom cijelog putovanja osigurati najmanje jednog turističkog pratioca, koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom, za svaku grupu do 75 putnika.
- (2) Ako putnička agencija ne raspolaže s turističkim pratiocem iz stava (1) ovog člana, može osigurati stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti.
- (3) Putnička agencija obavezna je navesti u programu putovanja da li je obilazak predviđen u pratnji pratioca putovanja ili turističkog vodiča.

Član 29. **(Program, prospekt ili katalog putovanja)**

- (1) Putnička agencija dužna je za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizira, izdati program, prospekt ili katalog koji obavezno lično uručuje putniku prije zaključenja ugovora o organiziranom putovanju.
- (2) Sadržaj programa, prospekta ili kataloga propisan je federalnim zakonom.

Član 30. **(Poslovni prostor i poslovnica)**

- (1) Putnička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati poslovni prostor u sjedištu firme koja ispunjava za to propisane uslove.
- (2) Putnička agencija može imati u svom sastavu poslovnice u kojima se obavlja registrirana djelatnost u skladu sa propisanim uslovima.
- (3) Uslovi koje mora ispunjavati poslovnica za pojedinu vrstu putničke agencije, propisani su federalnim propisom.

Član 31. **(Voditelj poslovnice)**

- (1) Putnička agencija koja neposredno prodaje aranžmane i izletničke programe mora imati u svakoj poslovnici najmanje jednog zaposlenog voditelja poslovnice.
- (2) Voditeljem poslovnice, u smislu ovog Zakona, smatra se državljanin Bosne i Hercegovine koji ispunjava uslove za voditelja poslovnice propisane ovim Zakonom.
- (3) Voditelj poslovnice odgovoran je za rad poslovnice u skladu sa zakonom.

Član 32.
(Uslovi za voditelja poslovnice)

- (1) Voditelj poslovnice mora ispunjavati sljedeće uslove:
  - a) da je poslovno sposoban,
  - b) da ima najmanje srednju stručnu spremu,
  - c) da zna najmanje jedan svjetski jezik,
  - d) da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice i dvije godine radnog staža na odgovarajućim poslovima u putničkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu,
  - e) da mu nije pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova voditelja poslovnice, dok ta mjera traje.
- (2) Strani državljanin može obavljati poslove voditelja poslovnice pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana.
- (3) Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred ispitnom komisijom na način propisan federalnim propisom.

Član 33.
(Prestanak pružanja usluga putničke agencije)

Prestanak pružanja usluga putničke agencije propisan je federalnim zakonom.

POGLAVLJE V. TURISTIČKI VODIČ, PRATILAC, ANIMATOR I ZASTUPNIK

Član 34.
(Turistički vodič)

- (1) Turistički vodič je lice koje turistima pokazuje i stručno objašnjava prirodne ljepote i rijetkosti, kulturno-historijske spomenike, umjetnička djela, etnografske i druge znamenitosti, historijske događaje i legende o tim događajima i licima, društveno političke tokove i događanja, te ekonomska dostignuća mjesta i područja.
- (2) Ne smatra se turističkim vodičem stručni radnik koji obavlja poslove vodiča na svom radnom mjestu kod pravnog ili fizičkog lica unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i sl.), stručni radnik putničke agencije koji prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama i jamama, u lovu i ribolovu, kao i voditelj i pratilac ekskurzije i izleta.
- (3) Turistički vodič vođenje grupe ili pojedinca predaje stručnom licu zaposlenom unutar institucija kulture (muzeji, galerije i sl.), unutar zaštićenih dijelova prirode ili u prostoru pravnog lica koje upravlja određenom atrakcijom.

Član 35.
(Odobrenje i uslovi za turističkog vodiča)

- (1) Za pružanje usluga turističkog vodiča, turistički vodič dužan je imati odobrenje koje na njegov zahtjev izdaje nadležni organ, na čijem području turistički vodič ima prebivalište.
- (2) Odobrenje iz stava (1) ovog člana izdat će se licu koje ispunjava sljedeće uslove:
  - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,
  - b) da ima poslovnu sposobnost,
  - c) da ima najmanje srednju stručnu spremu,
  - d) da ima položen stručni ispit za turističkog vodiča,
  - e) da zna najmanje jedan svjetski jezik na kojem će pružati usluge turističkog vodiča,
  - f) da mu pravosnažnom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova turističkog vodiča, dok ta mjera traje,
  - g) da udovoljava propisanim zdravstvenim uslovima.
- (3) Strani državljanin može pružati usluge turističkog vodiča, uz prioritarnu primjenu načela uzajamnosti, pod uslovom da ima radnu dozvolu i da ispunjava uslove iz stava (1) tačka b. do g. navedenog člana.
- (4) Sadržaj rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča propisan je federalnim zakonom.
- (5) Pravosnažno rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik turističkih vodiča koji vodi nadležni organ.
- (6) Oblik, sadržaj i način vođenja Upisnika iz stava (5) ovog člana propisan je federalnim propisom.

Član 36.
(Prestanak odobrenja za turističkog vodiča)

Prestanak odobrenja za pružanje usluga turističkog vodiča propisan je federalnim zakonom.

Član 37.
(Stručni ispit za turističkog vodiča)

Postupak, način polaganja i program stručnog ispita za turističkog vodiča propisan je federalnim propisom.

Član 38.
(Obavljanje poslova turističkog vodiča)

- (1) Turistički vodič dužan je poslove vodiča obavljati savjesno i stručno u skladu odredbama ovog zakona, poslovnim običajima u turizmu (uzanse), statutom i drugim aktima udruženja turističkih vodiča čiji je član.
- (2) Putnička agencija i drugi korisnici usluga turističkog vodiča ne mogu obavljanje usluga turističkog vodiča povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 39.
(Iskaznica turističkog vodiča)

- (1) Turistički vodič, pri obavljanju poslova turističkog vodiča, mora imati iskaznicu turističkog vodiča, kojom se utvrđuje njegovo svojstvo. Iskaznicu turističkog vodiča, turistički vodič pri obavljanju poslova mora nositi na vidljivom mjestu.
- (2) Obrazac i izgled iskaznice turističkog vodiča, kao i način njenog izdavanja i upotrebe propisan je federalnim propisom.
- (3) Iskaznicu turističkog vodiča izdaje Ministarstvo, na zahtjev podnosioca na propisanom obrascu.

- (4) Troškove izrade iskaznice snosi turistički vodič.
- (5) Evidenciju o izdatim iskaznicama vodi Ministarstvo.

Član 40.
(Turistički pratilac)

- (1) Turistički pratilac je lice koje obavlja operativno-tehničke poslove u vođenju i praćenju turista, te daje turistima obavijesti o svrsi putovanja.
- (2) Turistički pratilac je lice koje ispunjava uslove iz člana 35. ovog Zakona, osim uslova iz stava (2) tačke d) tog člana.
- (3) Putnička agencija ne može obavljanje poslova turističkog pratioca povjeriti licu koje ne ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 41.
(Turistički animator)

- (1) Turistički animator je lice koje planira i ostvaruje programe provođenja slobodnog vremena turista, a koji se odnose na sportsko-rekreativne, zabavne i kulturno-društvene sadržaje.
- (2) Za turističkog animatora vrijede odredbe ovog zakona koje se odnose na turističkog pratioca.

Član 42.
(Turistički zastupnik)

- (1) Turistički zastupnik je pravno ili fizičko lice koje zastupa domaćeg ili stranog organizatora putovanja ili posrednika u odredištima putovanja.
- (2) Organizator putovanja, odnosno posrednik, dužan je pismeno obavijestiti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim eventualnim promjenama.

Član 43.
(Ovlaštenja turističkog zastupnika)

Ovlaštenja turističkog zastupnika su sljedeća:

- a) štiti interese i prava putnika i organizatora putovanja kod davaoca usluga,
- b) pruža obavještenja i uputstva putnicima kod izvršavanja programa putovanja i dodatnih usluga,
- c) naručuje dodatne usluge u ime organizatora putovanja prema dobivenim ovlaštenjima,
- d) posreduje u pribavljanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i sportske priredbe i sl.),
- e) obavlja i druge poslove potrebne za zaštitu interesa putnika i organizatora putovanja.

POGLAVLJE VI. TURISTIČKE USLUGE U SEOSKOM DOMAĆINSTVU I DRUGIM OBLICIMA TURIZMA

Član 44.
(Seoski turizam)

Seoski turizam, u smislu ovog Zakona, je boravak turista u domaćinstvu koje je organizirano kao

turističko seosko domaćinstvo upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa federalnim propisom (u daljem tekstu: seosko domaćinstvo) radi odmora i rekreacije s mogućnošću učestvovanja u aktivnostima seoskog domaćinstva.

Član 45.

(Turističke usluge u seoskom domaćinstvu)

(1) Turističke usluge u seoskom domaćinstvu naročito su: iznajmljivanje konja za jahanje, zaprega, škola jahanja, lov i ribolov, organiziranje branja plodova i gljiva, berbe voća i povrća, ubiranje ljetine, foto safari i druge usluge u seoskom domaćinstvu.

(2) Turističke usluge iz stava (1) ovog člana može pružati vlasnik seoskog domaćinstva s članovima svoje porodice ukoliko ispuni uslove propisane ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Ukoliko se u seoskom domaćinstvu pružaju usluge smještaja i ishrane, objekti moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove u skladu sa propisima koji regulišu ugostiteljsku djelatnost.

Član 46.

(Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom domaćinstvu)

(1) Za pružanje turističkih usluga iz člana 45. ovog Zakona član seoskog domaćinstva dužan je pribaviti rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u seoskom domaćinstvu od nadležnog organa prema mjestu pružanja usluga.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana izdat će se na zahtjev člana seoskog domaćinstva koji ispunjava sljedeće uslove:

a) da je državljanin Bosne i Hercegovine,

b) da je poslovno sposoban,

c) da je vlasnik ili nosilac prava korištenja objekta,

d) da ispunjava propisane zdravstvene uslove,

e) da objekat u kojem će se pružati usluge ispunjava minimalne uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima bez kojih se ne može izdati rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti.

f) da mu nije pravosnažnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane pružanja usluga u domaćinstvu.

(3) Nadležni organ dužan je riješiti o zahtjevu iz stava (2) ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, član seoskog domaćinstva koji ima odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu, u skladu sa Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti, može, uz prethodnu obavijest nadležnom organu, pružati usluge iz člana 45. ovog Zakona, uz ispunjavanje uslova propisanih ovim Zakonom.

(5) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 47.

(Sadržaj rješenja)

(1) Rješenje iz člana 46. ovog Zakona sadrži:

a) ime i prezime, datum i mjesto rođenja, te adresu podnosioca zahtjeva,

b) jedinstveni broj poljoprivrednog gazdinstva,

c) vrste turističkih usluga koje će se pružati,

d) naznaku pruža li se usluga tokom cijele godine ili sezonski.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana nadležni organ dostavlja Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

(3) Za pružanje turističkih usluga članu seoskog domaćinstva mogu pomagati članovi njegovog domaćinstva.

Član 48. **(Prestanak važenja rješenja)**

(1) Rješenje o odobrenju iz člana 46. ovog Zakona prestaje važiti:

a) odjavom, danom navedenim u odjavi ili danom podnošenja odjave nadležnom organu u slučaju ako je u odjavi naveden datum unatrag.

b) ako je inspeksijskim nadzorom utvrđeno da za pružanje turističkih usluga nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u ostavljenom roku, sa danom isteka tog roka,

c) ako nadležni organ naknadno utvrdi da je izdano rješenje zasnovano na neistinitim podacima ili krivotvorenim dokumentima,

d) ako se turističke usluge ne počnu pružati u roku od jedne godine dana,

e) ako se turističke usluge u seoskom domaćinstvu ne počnu pružati u roku od godine dana od dana konačnosti rješenja.

(2) Nadležni organ donosi rješenje o prestanku važenja rješenja iz stava (1) ovog člana i dostavlja nadležnoj inspekciji i nadležnom poreznom uredu.

(3) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

Član 49. **(Turističke usluge u drugim oblicima turizma)**

(1) Turističke usluge mogu se pružati i u lovno-ribolovnom, kongresnom, zdravstvenom, planinskom, avanturističkom, sportskom, vjerskom turizmu, na skijaškom terenu, raftingu i splavarenju i drugim oblicima turizma.

(2) Za obavljanje turističkih usluga iz stava (1) ovog člana pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje za rad od nadležnog organa.

(3) Uslugama na skijaškom terenu u smislu ovog Zakona smatra se davanje na korištenje prostora, uređaja i opreme za rekreativno i sportsko skijanje, skijašku obuku i druge rekreativne i sportske aktivnosti na snijegu, te iznajmljivanje skijaške opreme, usluge korištenja ski i bebi liftova, žičara i sl.

(4) Obaveze pravnog ili fizičkog lica koje upravlja skijaškim terenom propisane su federalnim zakonom, a uslovi pružanja usluga na skijaškom terenu propisani su Zakonom o javnim skijalištima.

(5) Uslugama u omladinskom turizmu, u smislu ovog Zakona, smatra se organiziranje i provođenje boravka turista u hostelima ili drugim objektima koji su predviđeni za omladinu kao što su: studentski i omladinski domovi, kampovi, organiziranje kulturno-zabavnih, muzičkih, edukativnih i drugih programa iz sadržaja koji su u vezi sa boravkom omladine.

(6) Ministar će pravilnikom propisati minimalne uslove za pružanje usluga iz stava (1) ovog člana.

Član 50. **(Lovno-ribolovni turizam)**

(1) Pod turističkim uslugama u lovno-ribolovnom turizmu podrazumijevaju se usluge prihvata i smještaja lovaca i ribolovaca u odgovarajuće objekte, organizovanje lova i ribolova i pružanje

drugih usluga za potrebe lovno-ribolovnog turizma, kao što su usluge prijevoza do lovišta i po lovištu, obuku i iznajmljivanje lovačkih pasa, iznajmljivanje lovačkog oružja i sl.

(2) Turističke usluge u lovno-ribolovnom turizmu mogu pružati lica registrirana za obavljanje te djelatnosti, u skladu sa propisima iz oblasti lova i ribolova.

(3) Lica iz stava (2) ovog člana dužna su turistima pružati usluge u skladu sa odredbama ovog Zakona i propisima iz oblasti lova i ribolova.

(4) Usluge smještaja u objektima lovno-ribolovnog turizma pružaju se u skladu sa zakonom koji reguliše oblast ugostiteljstva.

Član 51.

(Turističke usluge u kongresnom turizmu)

(1) Turističke usluge u kongresnom turizmu obuhvataju usluge organiziranja, promocije i/ili održavanje kongresa, konferencija i sličnih događaja, sa ili bez usluge osoblja za provedbu i opremanje prostora u kojem se takvi događaji održavaju.

(2) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati pravna lica iz člana 14. ovog Zakona.

(3) Na pružanje usluga kongresnog turizma iz stava (1) ovog člana koji se organizira za svoje članove, korisnike i zaposlenike, u okviru svoje djelatnosti ili u skladu sa svojim općim aktima, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Član 52.

(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u kongresnom turizmu)

(1) Za pružanje usluga u kongresnom turizmu iz člana 51. ovog zakona pravna lica dužna su pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

(3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.

(4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 48. ovog zakona.

Član 53.

(Turističke usluge u zdravstvenom turizmu)

(1) Pod turističkim uslugama u zdravstvenom turizmu smatraju se usluge medicinskog turizma, lječilišnog turizma i wellnessa.

(2) Usluge medicinskog turizma obuhvataju usluge zdravstvene zaštite povezane sa putovanjem izvan mjesta boravka.

(3) Usluge lječilišnog turizma obuhvataju usluge u kojima se stručno i kontrolisano koriste prirodni ljekoviti postupci (SPA i terme i sl.) u cilju poboljšanja i očuvanja zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti.

(4) Wellness usluge (holistički i medicinski wellness) obuhvataju organizirano provođenje zdravstveno-preventivnih i kurativnih programa u svrhu prevencije bolesti, te unapređenja zdravlja.

(5) Holistički wellness: beauty, psihofizička rekuperacija (fitnes, yoga, meditacija), masaža i sl. Holistička metoda obuhvata cjelovito liječenje čovjeka na metaboličkoj, fizičkoj, psihološkoj, sociološkoj i duhovnoj razini. U holističke pristupe spadaju: Tradicionalna kineska medicina Tibetanska medicina, Indijska medicina i sa njom najviše zastupljena Ayurveda.

(6) Medicinski wellness: zdravstveno preventivni i kurativni tretmani pod stručnim nadzorom multidisciplinarnog tima (ljekar, nutricionist, fizioterapeut, psiholog).

Član 54.

(Pružaoци usluga u zdravstvenom turizmu)

(1) Usluge u zdravstvenom turizmu iz člana 53. ovog Zakona mogu pružati specijalne bolnice, lječilišta i druge zdravstvene ustanove, pravna lica registrovana za obavljanje zdravstvene djelatnosti i zdravstveni radnici koji samostalno obavljaju privatnu praksu u skladu sa posebnim propisima kojima je regulisana zdravstvena zaštita, za korisnike svojih zdravstvenih usluga.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, wellness usluge mogu pružati pravna i fizička lica iz člana 14. stav (1) ovog Zakona.

(3) Pružalac usluga u zdravstvenom turizmu pruža usluge u skladu sa odredbama ovog Zakona, propisima donesenim na osnovu ovog Zakona i u skladu sa odredbama posebnih propisa kojima je regulisana pojedina usluga zdravstvenog turizma iz člana 53. ovog Zakona.

(4) Pružalac usluga u zdravstvenom turizmu iz stava (1) ovog člana može pružati usluge organiziranja putovanja, bez osnivanja turističke agencije, samo za korisnike svojih usluga iz člana 53. ovog zakona.

Član 55.

(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u zdravstvenom turizmu)

(1) Za pružanje usluga u zdravstvenom turizmu iz člana 53. ovog Zakona pravna i fizička lica dužna su pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana dostavlja se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

(3) Troškove postupka izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.

(4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 48. ovog Zakona.

Član 56.

(Turističke usluge u planinskom turizmu)

(1) Pod turističkim uslugama u planinskom turizmu podrazumjevaju se usluge prihvata i smještaja planinara i turista u planinarske objekte, organizovanje planinarsko pješačkih tura i pružanje planinarskih vodičkih usluga za potrebe planinskog turizma.

(2) Turističke usluge u planinskom turizmu mogu pružati registrovane planinarske organizacije, u skladu sa propisima iz oblasti planinarstva.

(3) Planinarski vodič je osoba koja se bavi planinarenjem duže vrijeme i školovana na kursu u organizaciji verifikovanog planinarskog saveza ili planinarskog društva, uz obavezno kontinuirano usavršavanje i obuku.

(4) Na pružanje usluga planinskog turizma iz stava (1) ovog člana koji se organizira za svoje članove, korisnike, u okviru svoje djelatnosti ili u skladu sa svojim općim aktima, ne primjenjuju se odredbe ovog Zakona.

Član 57.

(Turističke usluge u avanturističkom turizmu)

(1) Turističke usluge u avanturističkom turizmu su usluge koje uključuju sportsko-rekreativne ili avanturističke aktivnosti (skijanje, jahanje, gorsko-planinsko vođenje, brdski biciklizam, padobransko jedrenje /paragliding/, zmajarenje, skakanje s užetom /bungee-jumping/, špiljarenje i sl.).

(2) Usluge iz stava (1) ovog člana pružaju se pod uslovima propisanim federalnim zakonom, ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima koji uređuju pružanje istih.

(3) Usluge iz stava (1) ovog člana mogu pružati lica (treneri, instruktori, učitelji, voditelji, vodiči i sl.), koja imaju odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruženja, kojim se utvrđuje sposobnost i nivo vještine obavljanja aktivnosti.

(4) Za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, planine i sl.), organizator i/ili lica koja ih izvode dužni su izvršiti procjenu rizika te donijeti planove i procedure otklanjanja opasnosti (elaborat spašavanja).

(6) Lica iz stava (3) ovog člana moraju biti osposobljena za postupke i djelovanja u slučaju nesreće ili opasnostima prema posebnom programu koji provodi Kantonalni štab civilne zaštite.

Član 58.

(Način pružanja usluga u avanturističkom turizmu)

(1) Pružalac turističkih usluga iz člana 57. ovog Zakona obavezan je:

a) imati odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu prema važećim standardima u ispravnom stanju,

b) pribaviti koncesiju u skladu sa propisima kojima su uređuju koncesije, ukoliko je ista potrebna za pružanje usluge,

c) upotrebljavati opremu prema uputama proizvođača,

d) osigurati sredstva komunikacije,

e) osigurati pribor za prvu pomoć ovisno o aktivnosti,

f) osigurati ličnu opremu za korisnike usluga,

g) u skladu sa procjenom opasnosti, osigurati prisustvo hitne medicinske pomoći i drugih službi za spašavanje,

h) prije započinjanja pružanja usluge, istaknutom informacijom u pisanom obliku, te usmeno, upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, te načinom korištenja opreme,

i) osigurati korisnike usluga od posljedica nesretnog slučaja, te upoznati korisnika usluge sa sadržajem ugovora o osiguranju (policom osiguranja).

(2) Licima mlađim od 18 godina usluge iz člana 57. stav (1) ovog Zakona mogu se pružati samo uz pismenu saglasnost roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan.

(3) Pružalac usluga iz člana 57. stav (1) ovog Zakona može odbiti pružanje usluga licu mlađem od 18 godina, bez obzira na saglasnost roditelja odnosno staratelja.

Član 59.

(Rješenje o odobrenju za pružanje usluga u avanturističkom turizmu)

(1) Za pružanje usluga u avanturističkom turizmu pravno ili fizičko lice dužno je pribaviti rješenje o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenje o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga izdatog od strane nadležnog organa prema mjestu svog sjedišta.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana nadležni organ dostavlja Kantonalnoj upravi za inspeksijske

poslove, nadležnom poreznom uredu i Ministarstvu.

(3) Troškove u postupku izdavanja rješenja snosi podnosilac zahtjeva.

(4) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(5) Na prestanak važenja rješenja iz stava (1) ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 48. ovog Zakona.

Član 60.

(Turističke usluge u raftingu i splavarenju)

(1) Turističke usluge u raftingu i splavarenju su usluge koje uključuju: iznajmljivanje prostora uz uređene i djelimično ili potpuno zaštićene obale, iznajmljivanje plovni objekata za odmor i rekreaciju, prihvata, čuvanje i održavanje plovila, usluge snabdijevanja raftera ili splavova (vodom, namirnicama, opremom i slično), obuka za skipere i vođitelje splavova i čamac, uređjenje i priprema plovila i čamac, osiguranje službe spašavanja i pružanja hitne medicinske pomoći i usluge skipera.

Član 61.

(Način pružanja usluga raftinga i splavarenja)

(1) Pod splavom, u smislu ovog zakona, podrazumjeva se skupina obrađenog ili neobrađenog drveta, gumoplastike ili drugog sličnog materijala međusobno povezana u jednu cjelinu koja se koristi za turizam, ukoliko se plovidba splavom odvija u okviru organizirane turističke djelatnosti.

(2) Za plovidbu splava nadležno Ministarstvo izdaje rješenje o odobrenju kojim određuje:

- (a) sastav splava,
- (b) relaciju plovidbe,
- (c) uvjete za sigurnost plovidbe i
- (d) period u kojem se plovidba može odvijati.

(3) Rješenje iz prethodnog stava izdaje se na zahtjev korisnika prije otpočinjanja plovidbe sa splavom, a po prethodno obavljenom obaveznom uviđaju na licu mjesta.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove iz oblasti saobraćaja izdaje propisanu Licencu korisnicima splava koji posjeduju određene vrste splavova (**Drina 1 i Tara 1**).

Član 62.

(Sportske priredbe)

(1) Sportske priredbe-takmičenja mogu se održavati sa čamcima, rafting čamcima i drugim plovilima u organizaciji sportskih udruženja, turističkih društava i drugih organizacija, uz prethodno pribavljeno odobrenje nadležnog ministarstva za poslove iz oblasti saobraćaja, odnosno nadležne Policijske uprave.

(2) U odobrenju iz prethodnog stava odredit će se tehničke mjere sigurnosti plovidbe za vrijeme održavanja sportskih priredbi- takmičenja.

Član 63.

(Čamci)

- (1) Čamci koji se koriste u turizmu:
  - (a) sportski veslački čamci,
  - (b) kajak, kanu i drugi objekti.
- (2) Čamci iz prethodnog stava moraju imati registraciju sportskog udruženja.
- (3) Čamci specijalne konstrukcije i porivnog uređaja koji im omogućuje da kliču po vodi (gliser i sl.) i koji imaju atest RB, podliježu utvrđivanju osposobljenosti za plovidu, bez obzira na njihove dimenzije.

Član 64. (Upravljanje)

- (1) Čamcem, rafting čamcem, splavom, plutajućim objektom i skelom, koji podliježu utvrđivanju osposobljenosti za plovidbu, može upravljati osoba sa navršених 18 godina i položenim ispitom za upravljača čamcem na unutrašnjim i pomorskim plovnim putevima, ukoliko za pojedine vrste čamac, skela i plutajućih objekata nije drugačije propisano.

Član 65. (Plutajući objekti)

- (1) Plutajući objekti mogu se postavljati na unutrašnjim vodama i plovnim putevima (hoteli, restorani, pristaništa, vodenice, kupališta, stambene lađe, ribogojilišta, platforme i slično).
- (2) Plutajući objekti mogu se postavljati na unutarnjim vodama ako se utvrdi njihova osposobljenost za plutanje i ako su registrirani kod nadležnog općinskog organa uprave.

Član 66. (Kupališta)

- (1) Na plovnim putevima mogu postojati prirodna i uređena kupališta.
  - (a) Prirodno kupalište čine neograđeni vodeni i kopneni prostor van plovnog puta i izgrađenih obala i priobalnih pojasa.
  - (b) Uređeno kupalište čini ograđeni vodeni prostor sa ograđenim vezom na plutačama i bazenima za određene dubine, plovidbenim oznakama, spasiocem na čamcu za spasavanje kupaca, i kopneni uređeni prostor sa kabinama za presvlačenje, tušem za vodu, mokrim čvorom (sanitarijom), sredstvima za prikupljanje otpadaka, trgovinskim objektima, parking-prostorom i drugo.

POGLAVLJE VII. TURISTIČKA ZAJEDNICA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE

Član 67. (Ciljevi osnivanja i osnivanje Turističke zajednice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde)

- (1) Turistička zajednica Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Turistička zajednica) se osniva radi razvoja turizma, unapređenja turizma i promocije turizma na području

Kantona u cjelini i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica koja pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom.

(2) Ciljevi osnivanja Turističke zajednice su:

a) unapređenje općih uslova boravka turista kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta Kantona;

b) razvijanje svijesti o važnosti turizma, kao i privrednim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unapređenja svih elemenata turističkog proizvoda, a posebno zaštite životne sredine;

c) podsticanje razvoja turističke infrastrukture i pružanja informacija turistima;

d) promocija turističkog proizvoda u Kantonu.

(3) Turističku zajednicu osniva Bosansko-podrinjski kanton Goražde (u daljem tekstu: osnivač).

(4) Odluku o osnivanju Turističke zajednice, na prijedlog Vlade, donosi Skupština Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a pripreme radnje za osnivanje Turističke zajednice i sazivanje osnivačke skupštine obavlja Ministarstvo za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Član 68.

(Djelatnost i zadaci Turističke zajednice)

(1) Djelatnost Turističke zajednice zasniva se na načelu ostvarivanja javnog interesa u oblasti turizma, čiji je osnovni cilj promocija turizma na području Kantona, bez ostvarivanja neposredne dobiti.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, Turistička zajednica može da:

a) upravlja dobrima i resursima koji su joj dati na upravljanje odlukom osnivača u skladu sa posebnim propisima (izletišta, lovišta, parkovi, plaže, jezera, rijeke, prirodno i kulturno-historijsko nasljeđe),

b) organizira manifestacije i priredbe,

c) objavljuje turističke komercijalne oglase u oglasnim medijima,

d) prodaje suvenire, ulaznice, turističke karte i brošure, osim sopstvenog promotivnog materijala,

e) obavlja i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvoja turizma i koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom i drugim propisima.

(3) Osnovni zadaci Turističke zajednice su sljedeći:

a) objedinjava turističku ponudu Kantona;

b) upravlja javnom turističkom infrastrukturom datom na upravljanje od strane Kantona;

c) preduzima mjere i aktivnosti na kreiranju turističkog proizvoda i turističkog imidža Kantona, kao i radnje na formiranju marke turističkog proizvoda destinacije Kantona;

d) radi na promociji, plasmanu i podršci realizacije turističkog proizvoda, kao i pojedinih njegovih dijelova, vrijednosti i usluga, koji čine integralni turistički proizvod;

e) vrši promociju plansko-projektne, plansko-razvojne i investicione dokumentacije iz oblasti turizma i njima komplementarnih djelatnosti;

f) radi na kontinuiranom inoviranju turističkog proizvoda i aktiviranju novih turističkih prostora;

g) organizira jedinstveni turistički informacijski sistem, sistem prijave i odjave turista i statističku obradu u skladu sa evropskim standardima;

h) saraduje u aktivnostima i poslovima vezanim za standardizaciju, kategorizaciju i klasifikaciju turističkog proizvoda, usluga i objekata;

i) radi na istraživanju turističkog tržišta u cilju pozicioniranja turističkog proizvoda na turističkom tržištu;

- j) prati stanje na turističkom tržištu u cilju blagovremenog donošenja odgovarajućih odluka;
  - k) preduzima mjere i aktivnosti za razvoj i promociju turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Kantona;
  - l) obavlja informativne poslove u vezi sa turističkom ponudom i promoviše turističke ponude Kantona u zemlji i inozemstvu;
  - m) saraduje sa turističkim zajednicama u Bosni i Hercegovini, u zemljama u okruženju, Evropi i svijetu;
  - n) saraduje sa putničkim agencijama i Kantonalnom javnom ustanovom za zaštićena prirodna područja, vezano za turističke posjete i obilaske zaštićenih područja;
  - o) podstiče, unapređuje, promoviše i štiti izvorne vrijednosti i stvara uslove za njihovo korišćenje u granicama održivog razvoja turizma Kantona;
  - p) koordinira na poslovima razvoja turizma na lokalnom, entitetskom i državnom nivou;
  - r) radi na razvoju gostoprimstva, očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti i unapređenju ekološke zaštite prostora na kojem djeluje Turistička zajednica;
  - s) radi na pripremi i implementaciji događaja (event) od važnosti za Kanton;
  - t) obavlja i druge poslove propisane ovim Zakonom ili drugim propisom.
- (4) Turistička zajednica sudjeluje i provodi programe i akcije drugih oblika organiziranja koji su od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu u cilju podizanja nivoa kvaliteta turističke ponude Kantona.

Član 69. **(Pravni status)**

- (1) Turistička zajednica ima svojstvo pravnog lica.
- (2) Svojstvo pravnog lica Turistička zajednica stiče danom upisa u sudski registar.
- (3) Prijavu za upis u sudski registar kao i sve upisane promjene, osnivač odnosno lice ovlašteno osnivačkim aktom, dužno je podnijeti u roku od 15 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Član 70. **(Članovi Turističke zajednice)**

- (1) Turistička zajednica ima obavezne članove, predstavnike privatnog i javnog sektora turizma iz općina sa područja Kantona.
- (2) Obavezni članovi Turističke zajednice su sva pravna i fizička lica, koja na području Kantona imaju sjedište ili bilo kakav organizacioni dio i koje ostvaruju prihod pružanjem ugostiteljskih ili drugih turističkih usluga ili obavljaju s turizmom neposredno povezane djelatnosti.
- (3) Djelatnosti iz stava (2) ovog člana utvrđuje ministar pravilnikom, u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti Bosne i Hercegovine.
- (4) Obavezno članstvo u Turističkoj zajednici počinje danom osnivanja Turističke zajednice ili danom početka obavljanja djelatnosti pravnog i fizičkog lica na području Kantona.
- (5) Na prestanak obaveznog članstva u Turističkoj zajednici ne utiče privremena obustava djelatnosti kao ni sezonsko obavljanje djelatnosti.
- (6) Obavezno članstvo u Turističkoj zajednici prestaje: prestankom rada Turističke zajednice, prestankom pravnog lica ili smrću fizičkog lica te djelimičnim ili potpunim gubitkom poslovne sposobnosti fizičkog lica, prestankom poslovne jedinice, promjenom sjedišta, prestankom ostvarivanja prihoda pružanjem ugostiteljskih ili drugih turističkih usluga ili obavljanjem s turizmom neposredno povezanih djelatnosti.
- (7) Obavezni članovi Turističke zajednice, odnosno njihovi predstavnici, mogu birati i biti birani u organe Turističke zajednice.

- (8) Osim članova iz stava (1) ovoga člana, Turistička zajednica može imati i dobrovoljne članove. Dobrovoljni članovi imaju ista prava i obaveze kao i obavezni članovi.
- (9) Skupština Turističke zajednice, na prijedlog turističkog vijeća, može lica posebno zaslužna za razvoj i promociju turizma imenovati počasnim članovima Turističke zajednice.
- (10) Počasni članovi Turističke zajednice ne mogu birati niti biti birani u organe Turističke zajednice.

Član 71.
(Javnost rada)

- (1) Rad Turističke zajednice je javan.
- (2) Javnost rada osigurava se i ostvaruje na način propisan statutom Turističke zajednice.

Član 72.
(Statut Turističke zajednice)

- (1) Prava i obaveze Turističke zajednice utvrđuju se ovim Zakonom i Statutom Turističke zajednice.
- (2) Statut Turističke zajednice sadrži odredbe o:
- a) nazivu i sjedištu,
  - b) zadacima Turističke zajednice,
  - c) pravima, obavezama i odgovornosti članova,
  - d) načinu predstavljanja i zastupanja Turističke zajednice,
  - e) djelokrugu, organizaciji, načinu izbora i opoziva, mandatu te odgovornosti članova organa Turističke zajednice,
  - f) načinu odlučivanja u Turističkoj zajednici i organima Turističke zajednice,
  - g) načinu ostvarivanja javnosti rada,
  - h) načinu donošenja statuta i drugih općih akata,
  - i) imovini, načinu sticanja imovine i raspolaganju imovinom,
  - j) postupku sa imovinom u slučaju prestanka Turističke zajednice,
  - k) drugim pitanjima od značaja za djelovanje Turističke zajednice.
- (3) Turistička zajednica donosi Statut i odluku o izmjenama i dopunama statuta uz prethodnu saglasnost Vlade.
- (4) Na Statut Turističke zajednice saglasnost daje Vlada.
- (5) Statut Turističke zajednice i njegove izmjene i dopune objavljuju se u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Član 73.
(Organi Turističke zajednice)

- (1) Organi Turističke zajednice su:
- a) skupština,
  - b) nadzorni odbor,
  - c) turističko vijeće,
  - d) predsjednik.
- (2) Statutom Turističke zajednice može se predvidjeti osnivanje i drugih organa.
- (3) Članovi organa odgovorni su za zakonito i savjesno obavljanje svojih dužnosti.
- (4) Mandat članova organa Turističke zajednice je četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani na još jedan mandat.

(5) U slučaju prestanka mandata člana organa prije isteka vremena na koje je biran, novi član se bira na vrijeme do isteka mandata na koji je izabran prethodnik.

Član 74. **(Skupština Turističke zajednice)**

- (1) Skupština Turističke zajednice (u daljem tekstu: skupština) je najviši organ upravljanja u Turističkoj zajednici.
- (2) Skupštinu čine predstavnici privatnog i javnog sektora turizma iz općina i grada predstavnici osnivača.
- (3) Broj predstavnika članova skupštine utvrđuje se Statutom.
- (4) Skupština se održava najmanje dva puta godišnje.
- (5) Nadležnosti skupštine su da:
  - a) donosi statut,
  - b) donosi poslovnik o radu skupštine,
  - c) imenuje i razrješava predsjednika skupštine iz reda članova skupštine,
  - d) imenuje i razrješava članove nadzornog odbora Turističke zajednice,
  - e) imenuje i razrješava članove turističkog vijeća,
  - f) donosi godišnji program rada i godišnji finansijski plan Turističke zajednice,
  - g) usvaja godišnji izvještaj o radu i godišnji finansijski izvještaj Turističke zajednice,
  - h) donosi odluku o izvještajima koje podnose predsjednik, nadzorni odbor i turističko vijeće,
  - j) donosi odluke i rješava druga pitanja kada je to predviđeno propisima i statutom.
- (6) Predsjednik skupštine saziva i predsjedava sjednicama skupštine.

Član 75. **(Nadzorni odbor)**

- (1) Nadzorni odbor nadzire:
  - a) vođenje poslova Turističke zajednice,
  - b) materijalno i finansijsko poslovanje i raspolaganje sredstvima,
  - c) izvršenje i provedbu programa rada i finansijskog plana.
- (2) Nadzorni odbor o izvršenom nadzoru podnosi pisani izvještaj turističkom vijeću i skupštini.
- (3) Nadzorni odbor provodi nadzor iz stava (1) ovog člana najmanje četiri puta godišnje.

Član 76. **(Članovi nadzornog odbora)**

- (1) Nadzorni odbor Turističke zajednice čine predsjednik i dva člana koje imenuje i razrješava skupština, od kojih jednog člana predlaže osnivač.
- (2) Član nadzornog odbora ne može biti član turističkog vijeća niti skupštine.
- (3) Nadzorni odbor iz redova svojih članova bira predsjednika.
- (4) Nadzorni odbor donosi poslovnik o svom radu.

Član 77. **(Turističko vijeće)**

- (1) Turističko vijeće je izvršni organ skupštine.

- (2) Turističko vijeće obavlja poslove utvrđene ovim Zakonom i Statutom Turističke zajednice i za svoj rad odgovora skupštini.
- (3) Nadležnosti turističkog vijeća su da:
- a) provodi odluke i zaključke skupštine,
  - b) predlaže skupštini godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice, te godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Turističke zajednice,
  - c) podnosi skupštini izvještaj o svom radu najmanje dva puta godišnje,
  - d) upravlja imovinom Turističke zajednice, u skladu sa ovim zakonom i statutom, te u skladu sa programom rada i finansijskim planom,
  - e) donosi opće akte za stručnu službu Turističke zajednice,
  - f) utvrđuje granice ovlaštenja za zastupanje i raspolaganje finansijskim sredstvima Turističke zajednice,
  - g) donosi poslovnik o radu,
  - i) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom i statutom.
- (4) Turističko vijeće ima predsjednika i šest članova. Članove turističkog vijeća bira skupština iz reda obaveznih članova Turističke zajednice, vodeći računa o teritorijalnoj zastupljenosti i o zastupljenosti djelatnosti u turizmu (pružaoci ugostiteljskih usluga, putničke agencije i dr.), a jednog člana delegira Ministarstvo.
- (5) Predsjednika turističkog vijeća biraju članovi turističkog vijeća većinom glasova iz reda svojih članova.
- (6) Turističko vijeće može pravovaljano odlučivati ukoliko sjednici prisustvuje više od polovine članova vijeća, a odlučuje većinom glasova prisutnih članova.
- (7) Predsjednik turističkog vijeća saziva i predsjedava sjednicama turističkog vijeća.

Član 78.

(Predsjednik Turističke zajednice)

- (1) Predsjednik Turističke zajednice predstavlja i zastupa Turističku zajednicu.
- (2) Predsjednika Turističke zajednice imenuje i razrješava Vlada.
- (3) Mandat predsjednika Turističke zajednice je četiri godine i može biti ponovno imenovan na još jedan mandat.

Član 79.

(Kategorizacija turističkih mjesta)

- (1) Osnov za razvrstavanje u kategorije turističkih mjesta po ovom zakonu čine općine i grad, shodno svom značaju za turizam.
- (2) Osnovni kriteriji za kategorizaciju turističkih mjesta su:
  - a) trogodišnji prosjek ostvarenog broja turističkih noćenja u turističkom mjestu (broj noćenja);
  - b) broj noćenja iz tačke a) ovog stava po stanovniku turističkog mjesta (koeficijent intenziteta turističkog prometa);
  - c) ukupna vrijednost prometa u turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti po stanovniku mjesta (koeficijent specifičnog turističkog prometa).
- (3) Shodno kriterijima iz stava (2) ovog člana turistička mjesta se razvrstavaju u kategorije A, B, C i D.
- (4) Bliže kriterije, način vrednovanja kriterija za kategorizaciju turističkih mjesta i način određivanja kategorije turističkih mjesta na području Kantona propisuje ministar.

Član 80.

(Finansiranje Turističke zajednice)

- (1) Prihodi Turističke zajednice su:
  - a) prihodi od boravišne takse,
  - b) prihodi iz Budžeta Kantona, budžeta jedinica lokalne samouprave, na osnovu posebnih programa,
  - c) prihodi od obavljanja djelatnosti iz člana 68. ovog Zakona,
  - d) prihodi od dobrovoljnih priloga i darova,
  - e) prihodi iz drugih izvora.
- (2) Turistička zajednica se može, na osnovu posebne odluke turističkog vijeća, finansijski zaduživati u cilju realizacije programa rada i finansijskog plana, ali ukupna vrijednost zaduženja ne smije prelaziti 25% finansijskim planom predviđenih prihoda.

Član 81. (Boravišna taksa)

- (1) Boravišna taksa je paušalni novčani iznos koji plaća lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost (u daljem tekstu: smještajni objekat). Lice koje koristi usluge noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost plaća boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, po dolasku u smještajni objekat.
- (2) Smještajnim objektom, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se: hotel, motel, pansion, turistički apartman, odmaralište, kamp, planinarski dom, soba za iznajmljivanje i svi drugi objekti u kojima se pružaju usluge smještaja.
- (3) Lica iz stava (1) ovog člana boravišnu taksu plaćaju pravnom ili fizičkom licu s kojim su ugovorile pružanje usluga smještaja. Izuzetno od stava (1) ovog člana lica koja pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu (lica u domaćinstvu) plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu koji se koristi za pružanje usluga smještaja u skladu sa propisima o pružanju usluga smještaja. Na dodatne (pomoćne) krevete ne plaća se godišnji paušalni iznos boravišne takse.
- (4) Dnevnu boravišnu taksu plaća organizator grupnog putovanja - agencija, po svakom grupnom dolasku turista u turističko mjesto bez noćenja.
- (5) Boravišnu taksu i dnevnu boravišnu taksu pod jednakim uslovima plaćaju domaći i strani državljani.

Član 82. (Oslobađanja od obaveze plaćanja boravišne takse)

- (1) Boravišnu taksu ne plaćaju:
  - a) djeca do 12 godina starosti;
  - b) lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluhi, distrofičari i dr.);
  - c) lica upućena na banjska i klimatska liječenja, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od nadležne ljekarske komisije;
  - d) lica koja obavljaju sezonske poslove sa prijavljenim boravkom u turističkom mjestu;
  - e) lica koja neprekidno borave u objektu za smještaj duže od 30 dana;
  - f) učesnici školskih ekskurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organizuju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija;
  - g) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksi;
  - h) strani državljani koji organizirano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze

radi pružanja humanitarne pomoći.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana ne plaćaju boravišnu taksu ako podnesu dokaz o ispunjavanju uslova utvrđenih u ovom stavu (članska karta, potvrda škole, ljekara, ljekarski uput i dr.).

(3) Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do 18 godina starosti.

(4) Dnevnu boravišnu taksu ne plaćaju:

a) djeca do 12 godina starosti;

b) lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluhi, distrofičari i dr.);

c) učesnici školskih ekurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organizuju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija;

d) strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksi;

e) strani državljani koji organizovano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze radi pružanja humanitarne pomoći.

Član 83.

(Visina i način naplate boravišne takse)

(1) Visinu boravišne takse, na prijedlog Ministarstva, utvrđuje Vlada, najkasnije do kraja oktobra tekuće godine za narednu godinu.

(2) Naplatu boravišne takse vrši pravno i fizičko lice koje pruža usluge smještaja (u daljem tekstu: davalac usluga).

(3) Davalac usluga naplaćuje boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge smještaja.

(4) Ako davalac usluga ne naplati boravišnu taksu, dužan je da na svoj teret uplati iznos nenaplaćene boravišne takse.

(5) Dnevna boravišna taksa iz člana 81. stav (4) ovog zakona iznosi 50% boravišne takse.

Član 84.

(Evidencija boravišne takse)

(1) Davalac usluga je dužan da u račun za usluge smještaja posebno iskaže iznos boravišne takse, a u slučajevima iz člana 82. st. (1) i (2) ovog Zakona da navede osnov oslobađanja od plaćanja boravišne takse, odnosno osnov za plaćanje umanjene takse.

(2) Davalac usluga vodi evidenciju o uplaćenju boravišnoj taksi u knjizi, odnosno drugoj odgovarajućoj evidenciji i vodi evidenciju o oslobađanju od obaveze plaćanja boravišne takse i umanjenoj boravišnoj taksi.

(3) Davalac usluga dužan je nadležnoj kantonalnoj inspekciji i Turističkoj zajednici do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec dostaviti izvještaj o broju korisnika usluga smještaja i iznosu naplaćene boravišne takse, na obrascu koji propisuje ministar.

Član 85.

(Prijava i odjava turista)

(1) Davalac usluga koji pruža usluge smještaja u smještajnim objektima iz člana 81. ovog Zakona dužan je u roku od 24 sata po dolasku prijaviti i po odlasku odjaviti Turističkoj zajednici sva lica kojima se pruža usluga noćenja u smještajnom objektu.

(2) Oblik i sadržaj obrasca prijave boravka građana koji se koriste uslugama noćenja u smještajnim objektima, te sadržaj i način vođenja evidencije o boravku građana u smještajnim objektima propisat će ministar.

Član 86.

(Način korištenja i raspoređivanja sredstava boravišne takse)

- (1) Sredstva od naplaćene boravišne takse i dnevne boravišne takse davalac usluga odnosno naplatilac dnevne boravišne takse, dužan je uplatiti na račun Turističke zajednice, prvog radnog dana naredne sedmice za proteklu sedmicu, do donošenja federalnog propisa.
- (2) Turistička zajednica dužna je najmanje 70% ostvarenih sredstava od boravišne takse utrošiti za razvoj i unapređenje turističke ponude Kantona.

Član 87.

(Godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice)

- (1) Turistička zajednica je obavezna koristiti raspoloživa finansijska sredstva u skladu sa programom rada i finansijskim planom.
- (2) Prijedlog programa rada i prijedlog finansijskog plana za narednu godinu, turističko vijeće podnosi skupštini Turističke zajednice do kraja novembra tekuće godine.
- (3) Skupština je dužna do kraja tekuće godine donijeti program rada i finansijski plan Turističke zajednice za narednu godinu.

Član 88.

(Sadržaj godišnjeg programa rada i finansijskog plana Turističke zajednice)

- (1) Godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice obavezno sadrže sve pojedinačno utvrđene planirane zadatke i potrebna finansijska sredstva za njihovo izvršenje.
- (2) Prijedlog programa rada i finansijskog plana iz stava (1) ovog člana, obavezno se dostavlja na razmatranje članovima skupštine, osam dana prije održavanja sjednice na kojoj se isti donose.
- (3) Skupština donosi godišnji program rada i finansijski plan Turističke zajednice uz saglasnost Ministarstva.
- (4) Tokom godine, Turistička zajednica može mijenjati i dopunjavati svoj program rada i godišnji finansijski plan.
- (5) Ako tokom godine dođe do odstupanja od utvrđenog programa rada i finansijskog plana Turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune programa rada i finansijskog plana.
- (6) Izmjene programa rada i finansijskog plana iz st. (4) i (5) ovog člana obavljaju se na način i prema postupku kojim se donosi godišnji program rada i finansijski plan.
- (7) Program rada i finansijski plan, kao i eventualne izmjene iz stava (6) ovog člana Turistička zajednica dostavlja Turističkoj zajednici Federacije Bosne i Hercegovine do kraja tekuće godine.

Član 89.

(Godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Turističke zajednice)

- (1) Skupština je dužna do kraja maja tekuće godine usvojiti godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Turističke zajednice za prethodnu godinu.
- (2) Prijedlog godišnjeg izvještaja o radu i finansijskog izvještaja Turističke zajednice za prethodnu godinu turističko vijeće podnosi skupštini do kraja aprila tekuće godine.
- (3) Godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj za prethodnu godinu, Turistička zajednica dužna je dostaviti Vladi, putem Ministarstva.
- (4) Godišnji finansijski izvještaj obavezno sadrži sljedeće: podatke o izvršenju programom rada pojedinačno utvrđenih zadataka, izdacima njihovog izvršenja, izdacima za poslovanje turističkog

ureda i rad organa Turističke zajednice, ostvarenju prihoda po izvorima, finansijskom rezultatu poslovanja, usporedbu finansijskog plana i njegovog ostvarenja s obrazloženjem odstupanja, analizu i ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma, kao i nalaz ovlaštene revizorske kuće.

(5) Prijedlog godišnjeg izvještaja o radu i finansijskog izvještaja dostavlja se članovima skupštine, osam dana prije razmatranja.

(6) Godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj za prethodnu godinu Turistička zajednica dostavlja Turističkoj zajednici Federacije Bosne i Hercegovine do kraja aprila tekuće godine.

Član 90. **(Nabavka roba i usluga)**

Turistička zajednica je dužna u svom poslovanju obavljati nabavke u skladu sa propisima koji regulišu oblast javnih nabavki.

Član 91. **(Nadzor od strane Ministarstva)**

(1) Ministarstvo obavlja nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona, te drugih propisa kojima se uređuje organizovanje i poslovanje Turističke zajednice.

(2) U provedbi nadzora Ministarstvo posebno nadzire:

- a) zakonitost organizacije, rada i postupanja organa Turističke zajednice,
- b) zakonitost akata,
- c) izvršavanje zadataka i namjensko trošenje sredstava,
- d) zakonitost rada i postupanja zaposlenika turističkog ureda Turističke zajednice.

Član 92. **(Provedba nadzora)**

(1) U provedbi nadzora Ministarstvo može zahtijevati izvještaje, podatke, materijale i drugu dokumentaciju od značaja za rad i poslovanje Turističke zajednice.

(2) Turistička zajednica dužna je omogućiti Ministarstvu provedbu nadzora, te mu dostaviti ili pripremiti tačne i potpune izvještaje, podatke, materijale i drugu dokumentaciju iz stava (1) ovog člana.

Član 93. **(Mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti)**

Ako u provedbi nadzora Ministarstvo utvrdi da postoje nezakonitosti ili nepravilnosti u radu i poslovanju Turističke zajednice, poduzet će mjere u svrhu otklanjanja uočenih nezakonitosti ili nepravilnosti, na način da:

- a) naloži mjere koje se moraju poduzeti radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti ili nepravilnosti i odrediti za to primjeren rok,
- b) naloži pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti voditelja i odgovornog zaposlenika turističkog ureda,
- c) poduzme i druge mjere.

Član 94. **(Raspuštanje skupštine)**

(1) Vlada donosi odluku o raspuštanju skupštine, u slučaju da:

- a) donosi opće akte suprotno zakonu, statutu ili drugom propisu, ili zbog povreda zakona i drugih propisa,
  - b) ne izabere članove turističkog vijeća u roku od 60 dana od dana konstituiranja, isteka njihovog mandata ili njihova razrješenja, odnosno od dana podnošenja ostavke,
  - c) ne donese godišnji program rada i finansijski plan, odnosno godišnji finansijski izvještaj u zakonom utvrđenom roku,
  - d) Turistička zajednica ne ispunjava zadatke zbog kojih je osnovana.
- (2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana nije dopuštena žalba, već se protiv njega može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja Turističkoj zajednici.

Član 95. (Komisija)

- (1) Kada se raspusti skupština, Vlada će donijeti odluku o imenovanju komisije u Turističkoj zajednici.
- (2) Komisija osigurava djelovanje Turističke zajednice i izvršavanje zakonom utvrđenih zadataka Turističke zajednice do uspostavljanja novih organa Turističke zajednice, te osigurava otklanjanje razloga zbog kojih je došlo do raspuštanja skupštine.
- (3) Danom dostave odluke o imenovanju komisije Turističkoj zajednici, prestaju s radom svi organi Turističke zajednice, a njihove ovlasti preuzima komisija.
- (4) Komisija može donositi ili mijenjati akte Turističke zajednice samo ako je to potrebno radi provedbe zakona ili drugog propisa, ili usklađivanja sa zakonom ili drugim propisima.
- (5) Komisija ne može donositi ili mijenjati program rada ili finansijski plan i ne može raspolagati imovinom Turističke zajednice osim izvršenja isplate tekućih izdataka, te radi izvršenja ranije preuzetih obaveza ili dovršenja ranije započetih poslova.
- (6) Komisija, uz saglasnost Ministarstva, raspisuje izbore za izbor organa Turističke zajednice.
- (7) Komisija će u saradnji sa zaposlenicima turističkog ureda i Ministarstva, u skladu sa zakonom i statutom, provesti izbore po općinama i gradu u roku od 60 dana.
- (8) Nakon obavljenih radnji iz stava (7) ovog člana, komisija će pripremiti održavanje skupštine, usvojiti statut, te izvršiti izbor drugih organa Turističke zajednice.
- (9) Nadležni organi će izvršiti kontrolu rada i poslovanja Turističke zajednice u dosadašnjem periodu, te Vladi dostaviti izvještaj o izvršenim kontrolama.

Član 96. (Razlozi za prestanak postojanja Turističke zajednice)

- (1) Turistička zajednica prestaje postojati na osnovu:
  - a) odluke skupštine o prestanku Turističke zajednice uz saglasnost osnivača,
  - b) odluke osnivača o zabrani djelovanja Turističke zajednice.
- (2) Odluku iz stava (1) tačke b) ovog člana, osnivač donosi iz sljedećih razloga:
  - a) ako Turistička zajednica donosi opće akte suprotno zakonu, statutu ili drugom propisu, ili zbog povreda zakona i drugih propisa,
  - b) kada se u Turističkoj zajednici ne održe izbori za novu skupštinu, u skladu sa zakonom i statutom,
  - c) kada se ni u roku od 60 dana od dana provedenih izbora ne konstituiraju skupština Turističke zajednice,
  - d) ako ne izvrši mjere koje je naložio osnivač.
- (3) Protiv odluke iz stava (2) ovog člana nije dopuštena žalba, već se protiv iste može pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.

POGLAVLJE VIII. NADZOR

Član 97. (Nadzor)

- (1) Upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona obavlja Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor u provođenju ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, te pojedinačnih akata, uslova i načina rada nadziranih pravnih i fizičkih lica, provodi Kantonalna uprava za inspekcijske poslove putem nadležne tržišno-turističke inspekcije i drugih inspekcija u okviru svoje nadležnosti.
- (3) Pravna i fizička lica čije su prostorije i prostori, uređaji i oprema, odnosno predmeti rada i poslovanja podvrgnuti inspekcijskom nadzoru, obavezni su omogućiti inspektorima nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora.
- (4) Inspekcijski nadzor treba u isto vrijeme biti obavljen tako da ne ometa redovno obavljanje rada i poslovanja.

Član 98. (Ovlaštenje inspektora)

- (1) U provođenju inspekcijskog nadzora nadležni inspektor je ovlašten pregledati: poslovne i druge prostorije u kojima se obavlja turistička djelatnost, opremu, vozila kojima se obavlja turistička djelatnost, poslovne knjige, ugovore, isprave i evidencije i drugu poslovnu dokumentaciju koja mu omogućava uvid u poslovanje pravnih i fizičkih lica koje pružaju turističke usluge, te obaviti i druge radnje u svrhu inspekcijskog nadzora.

Član 99. (Zabrana rada)

- (1) Kantonalni tržišno-turistički inspektor će donijeti rješenje kojim će zabraniti pružanje turističke usluge ako utvrdi da:
  - a) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a da nije upisano u sudski registar, odnosno ne posjeduje rješenje, odnosno odobrenje nadležnog organa,
  - b) pravno ili fizičko lice obavlja turističku djelatnost, a nije pribavilo rješenje da objekat, odnosno poslovni prostor u kojem pruža usluge, udovoljava uslovima propisanim ovim zakonom, ili propisima donesenim na osnovu ovog Zakona.
  - c) pravno lice ne posjeduje licencu.
- (2) Žalba na rješenje iz stava (1) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Ukoliko inspektor, nakon što je rješenje o zabrani rada postalo izvršno, utvrdi da subjekt nadzora, i pored zabrane, obavlja turističku djelatnost, donijet će zaključak o dozvoli izvršenja prinudnim putem.
- (4) Troškovi prinudnog izvršenja kao i troškovi štete nastali prinudnim izvršenjem padaju na teret izvršenika - stranke.

Član 100. (Mjere za otklanjanje nedostataka)

(1) Ako su poslovni prostor, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje turističke djelatnosti prestali ispunjavati propisane uslove, po izdatom odobrenju inspektor će, bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana, narediti otklanjanje utvrđenih nedostataka s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja, kojim će odrediti rok ne kraći od 30 dana pravnom i fizičkom licu da prilagodi pružanje usluga u skladu sa zakonom.

(2) Za sve ostale utvrđene nedostatke i nepravilnosti u poslovanju turističkih subjekata, utvrđene na osnovu ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona, inspektor će postupiti kao u stavu (1) ovog člana.

(3) Ako nedostaci i nepravilnosti iz st. (1) i (2) ovog člana ne budu otklonjeni u određenom roku, inspektor će zabraniti pružanje turističkih usluga.

(4) Žalba na rješenje iz st. (1), (2) i (3) ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 101. **(Nepridržavanje cijena)**

(1) Ako inspektor u provedbi inspeksijskog nadzora utvrdi da je kupcu usluge naplaćena ili zaračunata viša cijena od utvrđene, naredit će prodavcu usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i bez odlaganja izdati prekršajni nalog, odnosno podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

Član 102. **(Saradnja sa drugim organima)**

(1) Ako inspektor prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora utvrdi nepravilnosti ili nepridržavanje propisa za čiji nadzor nije nadležan, obavijestit će nadležni organ, bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana.

POGLAVLJE IX. KAZNENE ODREDBE

Član 103. **(Novčane kazne)**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- a) pruža usluge putničke agencije, a nije putnička agencija (član 19. stav 1.);
- b) se u prometu nezakonito koristi izrazom "putnička agencija" (član 19. stav 2.);
- c) pruža usluge protivno članu 17. ovog Zakona;
- d) ne ispunjava propisane uslove za pojedinu vrstu putničke agencije ili ne pruža usluge na propisan način, ili ako pruža usluge one vrste putničke agencije za koju ne ispunjava propisane uslove (član 19. stav 2.);
- e) započne sa pružanjem usluga putničke agencije prije nego što je pribavilo rješenje nadležnog organa da je udovoljeno uslovima propisanim Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona (član 19. stav 2.);
- f) organizira turističko putovanje prije nego što je pribavilo licencu (član 24.);
- g) neposredno pruža usluge putniku, a nema poslovnicu ili poslovnica ne udovoljava propisanim uslovima (član 30.);
- h) ne osigura korištenje uplaćenog aranžmana ili naknadu štete zbog nastalih troškova ili ne osigura garanciju za svaki aranžman kod banke ili osiguravajućeg društva (član 21.);

i) putniku prilikom uplate iznosa za aranžman ne izda potvrdu o osiguranju jamčevine, koja mu omogućava neposredno ostvarenje prava na naknadu štete zbog nastalih troškova (član 22.).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 2.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 150,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 104. **(Novčane kazne za pravna lica)**

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

a) organizira grupna putovanja, a da tokom cijelog putovanja ne osigura najmanje jednog turističkog pratioca koji ispunjava propisane uslove, za svaku grupu do 75 putnika, ili ako ne osigura stručnog radnika koji je osposobljen za rad u turističkoj djelatnosti, ukoliko ne raspolaže turističkim pratiocem koji ispunjava propisane uslove, ili ako za grupne posjete turističkim mjestima za koja je u programu predviđeno razgledavanje turističkog mjesta ne angažuje turističkog vodiča koji je ovlašten za pružanje usluga turističkog vodiča u tom turističkom mjestu (član 28.),

b) za svaki aranžman, odnosno putovanje koje organizira ne izda program, prospekt ili katalog sa uslovima predviđenim ovim Zakonom, ili ne uruči iste putniku prije zaključenja ugovora o aranžmanu (član 29.),

c) pisano ne obavijesti davaoca usluga o turističkom zastupniku, njegovim ovlaštenjima i svim nastalim promjenama (član 42.stav 2.).

d) pruža usluge u kongresnom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 52. stav 1.);

e) pruža usluge u zdravstvenom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 55. stav 1.);

f) pruža usluge u avanturističkom turizmu bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga izdatog od strane nadležnog organa (član 59. stav 1.);

g) za aktivnosti koje se provode na nepristupačnim mjestima, kao i specifičnim destinacijama što se tiče prirodnih i klimatskih uvjeta (rijeke, planine i sl.), organizator i/ili lica koja ih izvode ne izvrše procjenu rizika i nemaju donesen elaborat spašavanja (član 57. stav 4.);

h) pruža usluge u avanturističkom turizmu, a ne ispunjava propisane obaveze (član 58. stav 1.);

i) pruža usluge u avanturističkom turizmu licima mlađim od 18 godina bez pismene saglasnosti roditelja odnosno staratelja, ukoliko roditelj, odnosno staratelj nije prisutan (član 58. stav 2.).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.000,00 KM.

(3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i voditelj poslovnice novčanom kaznom od 70,00 KM do 700,00 KM.

Član 105. **(Novčene kazne za fizička lica)**

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

- a) bez odobrenja nadležnog organa obavlja poslove turističkog vodiča (član 35.);
- b) pri obavljanju poslova turističkog vodiča nema iskaznicu turističkog vodiča ili koji iskaznicu turističkog vodiča ne nosi na vidljivom mjestu (član 39.);
- c) pruža usluge turističkog pratioca, a ne ispunjava propisane uslove (član 40.);
- d) pruža usluge turističkog animatora, a ne ispunjava propisane uslove (član 41.);
- e) pruža usluge u seoskom turizmu, a ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i drugim propisima (čl. 46., 47. i 48.);
- f) pruža usluge u zdravstvenom turizmu iz člana 53. ovog Zakona bez pribavljenog rješenja o ispunjavanju minimalno-tehničkih uslova, odnosno rješenja o odobrenju za pružanje tih turističkih usluga od nadležnog organa (član 55. stav 1.);
- g) pruža usluge iz člana 57. stav (1) ovog Zakona (treneri, instruktori, učitelji, voditelji, vodiči i sl.), bez odgovarajuće licence/dozvole nadležnih institucija ili udruženja, kojim se utvrđuje sposobnost i nivo vještine obavljanja aktivnosti (član 57. stav 3.).

Član 106.

(Novčane kazne zbog nepostupanja po rješenju inspektora)

Novčanom kaznom za nepostupanje po rješenju inspektora kaznit će se:

- a) pravno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM;
- b) odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200,00 KM do 500,00 KM;
- c) fizičko lice novčanom kaznom od 300,00 KM do 500,00 KM.

Član 107.

(Zaštitne mjere)

Za prekršaje utvrđene u čl. 103., 104., 105., 106. ovog Zakona, ako se ponove u roku od jedne godine od pravosnažnosti rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu sud može izreći i zaštitnu mjeru pravnom i fizičkom licu zabrane obavljanja turističke djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 108.

(Novčane kazne za Turističku zajednicu)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Turistička zajednica ako:

- a) započne obavljati djelatnost prije nego što je upisana u sudski registar (član 69.stav 2.);
- b) ne prijavi promjenu upisanih podataka (član 69. stav 3.);
- c) donese statut i /ili izmjene i dopune statuta bez prethodne saglasnosti (član 72. stav 3.)
- d) ne objavi statut ili njegove izmjene i dopune (član 72. stav 5.);
- e) ne ostvaruje zakonom utvrđene zadatke (član 68.)
- f) ne koristi finansijska sredstva u skladu s programom rada i finansijskim planom (član 87.stav 1.);
- g) ne donese godišnji program rada i finansijski plan na propisan način (čl. 87 i 88.);
- h) ne donese godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj na propisan način (član 89. stav 1.);
- i) ne omogući Ministarstvu provedbu nadzora ili mu ne dostavi ili ne pripremi tačne i potpune izvještaje, podatke i druge materijale i obavijesti (član 91. i 92.);
- j) ne otkloni nepravilnosti i nezakovitosti utvrđene nadzorom (član 93.).

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM i odgovorno lice u Turističkoj zajednici.

Član 109.
(Novčane kazne za pravna lica koje pružaju usluge smještaja)

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge smještaja, ako:

- a) ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge (član 83. stav 3.);
- b) u računu posebno ne iskaže iznos boravišne takse ili ne navede osnov oslobađanja od njenog plaćanja (član 84.);
- c) ne vodi ili netačno vodi evidenciju korisnika usluga smještaja (član 84. stav (3));
- d) u propisanom roku ne podnese nadležnom organu izvještaj o broju korisnika usluge smještaja i iznosu naplaćene boravišne takse (član 84. stav 3.);
- e) ne vrši prijavu i odjavu turista na propisan način (član 85.);
- f) sredstva od naplaćene boravišne takse ne uplati u propisanom roku (član 86. stav 1.).

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.500,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

POGLAVLJE X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 110.
(Visina boravišne takse)

Do donošenja odluke Vlade o visini boravišne takse, visina boravišne takse na području Kantona obračunava se, naplaćuje i uplaćuje u iznosu od 2,00 KM.

Član 111.
(Obaveza donošenja podzakonskih akata)

Podzakonske akte i obrasce iz ovog zakona donijet će ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 112.
(Upis i brisanje)

Danom upisa u sudski registar Turističke zajednice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde prestaje sa radom Turistička zajednica Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i ista se briše iz Upisnika turističkih zajednica koji se vodi kod Federalnog ministarstva okoliša i turizma pod upisnim brojem 69/02, list broj 71 stranica A.

Član 113.
(Kontinuitet rada)

(1) Danom početka rada Turističke zajednice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde preuzeće se zaposlenici, arhiva i dokumentacija i sredstva rada, kao i prava i obaveze Turističke zajednice koja prestaje sa radom.

(2) Prilikom preuzimanja zaposlenika, arhive i dokumentacije, te sredstava za rad utvrdiće se stanje finansijskog poslovanja Turističke zajednice koja prestaje sa radom.

Član 114.
(Započeti postupci)

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će se u skladu s propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 115.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde”.

Broj:01-_____/17
_____.2017.godine
G O R A Ž D E

PREDSJEDAVAJUĆA

Aida Obuća

OBRAZLOŽENJE

1. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje navedenog Zakona sadržan je u odredbama Člana III.2. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj: 1/94,13/97,16/02,22/02,52/02,63/03,9/0,22/04,33/04,71/05,72/05,88/08) i člana 17. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde broj:8/98, 10/00, 5/03) kojim je utvrđena zajednička nadležnost federalne vlasti i kantona u oblasti turizma. Na osnovu Ustava Federacije Bosne i Federacije ove se nadležnosti, u skladu sa potrebama, mogu vršiti zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od strane federalne vlasti (član III.3.1. Ustava Federacije BiH). U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast se dogovaraju na trajnoj osnovi (član III.3.2. Ustav Federacije BiH). U oblasti turizma, nije na trajnoj osnovi dogovorena podjela nadležnosti između Federacije Bosne i Hercegovine i Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Članom 18. Ustava Bosansko-podrinjskog kantona Goražde regulisano je da ukoliko takav dogovor ne postoji te će nadležnosti Kanton vršiti cjelovito i samostalno. Također je članom III.4. Ustava Federacije BiH propisano da “Kantonima pripadaju sve ovlasti koje nisu izričito dodjeljene federalnoj vlasti. Posebice su mjerodavni za sljedeće:..k) stvaranje i provedba politike kantonalnog turizma, razvoj turističkih resursa”. Iz naprijed navedenog proizilazi da će se na Nacrt Zakona svakako zatražiti mišljenje nadležnog Federalnog ministarstva kako bi se ispoštovale navedene odredbe Ustava F BiH i Ustava BPK Goražde.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U programu rada Skupštine BPK-a Goražde za 2017. godinu, predviđeno je donošenje Zakona o turizmu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Obzirom da na federalnom nivou još uvijek nije donešen Zakon o turizmu, a zbog potreba za unapređenjem i razvojem turizma i turističkih resursa, došlo se do zaključka da je neophodno pristupiti izradi i donošenju kantonalnog zakona o turizmu. Imajući prethodno u vidu, poduzete su aktivnosti i pripremljen je Zakon o turizmu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, putem kojeg se uređuje planiranje i razvoj turizma, turistički subjekti, obavljanje turističke djelatnosti, osnivanje, organizacija i rad Turističke zajednice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, i kojim se utvrđuju mjere na promociji i razvoju turizma na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Sljedeći razlog donošenja Zakona o turizmu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde jeste da je Presudom Ustavnog suda F BiH broj:U-34/13 od 03.07.2014.godine utvrđeno da Zakon o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine F BiH" broj:19/96 i 28/03) nije saglasan Ustavu Federacije BiH. Na ovaj način prestala je primjena navedenog Zakona, tako da predmetna oblast turizma nije uređena drugim propisima, pa je valjalo pristupiti izradi kantonalnog Zakona kako bi se zakonski uredilo ovo pitanje. Kanton Sarajevo je također ovo pitanje uređio kantonalnim zakonom, tako da je zbog harmonizacije propisa prilikom izrade našeg Nacrta Zakona o turizmu korišten dio pravnih rješenja iz Zakona o turizmu Kantona Sarajevo, i svakako vršeno je prilagođavanje odredaba koje bi bile u skladu sa potrebama našeg kantona.

3. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Ovaj tekst Zakona obuhvata deset poglavlja tako da će se u daljem tekstu obrazloženja prikazati pojedina zakonska rješenja po poglavljima.

POGLAVLJE I - Zakona sadrži opće odredbe Zakona koje obuhvataju članove od 1 do 2., definišući predmet Zakona, i definicije pojmova odnosno značenje pojedinih izraza. U ovom dijelu Zakona, između ostalog, daju se definicije turizma, turista, turističkih infrastruktura i suprastuktura, turističkih paketa, putničkih agencija, uzansi u turizmu i sl.

POGLAVLJE II - Ovaj dio obuhvata odredbe članova od 3. do 12., a koje se odnose na planiranje i razvoj turizma, kroz donošenje strateških planova o budućem razvoju turističke privrede, proglašenje i održivo korištenje turističkih prostora i mjesta. Ovaj dio također definiše održivi turizam; turističko mjesto; definiše i nabroja planska dokumenta u turizmu, kao što su, između ostalih, i Strategija razvoja turizma BPK-a Goražde, Marketing plan turizma BPK-a Goražde i dr., nadležnost za njihovo donošenje, odredbe o realizaciji istih i sl. Također su obuhvaćene i odredbe koje se tiču prostora od posebnog značaja, kao i mogućnost davanja na korištenje i upravljanje proglašenih prirodnih bogastava ili dobara u opštoj upotrebi pogodnih za izgradnju turističkih infrastruktura i turističkih suprastruktura.

POGLAVLJE III – Ovaj dio obuhvata odredbe članova od 13. do 18., i iste se tiču definicije turističke djelatnosti i turističkih usluga. Utvrđeno je ko su subjekti koji mogu obavljati turističku djelatnost – sva pravna i fizička lica registrovana za obavljanje turističke djelatnosti, odnosno koja imaju rješenje nadležnog organa i ispunjavaju uslove propisane zakonom. Pobrojano je što sve obuhvata turistička djelatnost. Utvrđene su obaveze pravnih i drugih lica koja obavljaju turističku djelatnost, između ostalih: objavljivanje uslova, sadržaja i cijena za svake pojedine usluge i pridržavanje istih, izdavanje računa za svaku pojedinu uslugu i čuvanje kopija istih u skladu sa računovodstvenim propisima, a najmanje godinu dana, vođenje poslovnih knjiga u skladu sa važećim propisima, dužnost poslovanja u skladu sa dobrim poslovnim običajima i dr.

POGLAVLJE IV – Obuhvata odredbe članova od 19. do 33., i isti se odnose na definiciju i vrste putničkih agencija, načine osiguranja putnika od strane putničke agencije za slučaj neispunjenja, djelimičnog ili neurednog ispunjenja obaveza koje se odnose na ugovoreni aranžman. Ovim odredbama su postavljani uslovi za pribavljane licence za organizatora turističkog putovanja i

njeno izdavanje, ali i načini prestanka važenja iste. Utvrđen je i postupak oduzimanja licence o čemu odlučuje Ministar u slučaju kada su ispunjeni uslovi propisani Zakonom.

POGLAVLJE V – Ovaj dio obuhvata odredbe članova 34. do 43. koje se odnose na određivanje pojmova turističkog vodiča, pratioca, animatora i zastupnika. Utvrđeni su uslovi za dobijanje odobrenja za pružanje usluga turističkog vodiča, koje je turistički vodič dužan imati za pružanje datih usluga. Pravosnažno rješenje o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča upisuje se u Upisnik turističkih vodiča koji vodi nadležni organ. Također je propisan i način obavljanja poslova turističkog vodiča.

POGLAVLJE VI – Obuhvata članove od 44. do 66. kojima su uređeni pojedinačni oblici turizma (obuhvatajući ali ne ograničavajući se na seoski turizam, lovno-ribolovni, turističke usluge u planinskom turizmu, turističke usluge u raftingu i splavarenju i dr.), način pružanja usluga u pojedinačnim oblicima turizma, rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga koje donosi nadležni organ, uslovi za njegovo odbijanje, sadržaj i prestanak važenja istog.

POGLAVLJE VII – Obuhvata odredbe članova od 67. do 96. kojima je predviđeno osnivanje Turističke zajednice BPK-a Goražde, sa svojstvom pravnog lica, a koja se osniva radi razvoja, unapređenja i promocije turizma na području Kantona u cjelini i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica koja pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom. Predmetnim članovima su uređeni ciljevi i djelatnost Turističke zajednice, Statut Turističke zajednice, njeni članovi i organi, način rada, finansiranje, načini i razlozi prestanka postojanja Turističke zajednice.

POGLAVLJE VIII –Ovaj dio obuhvata odredbe članova od 97. do 102, a istim je regulisan nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisanih donesenih na osnovu njega.

POGLAVLJE IX - Sadržane su kaznene odredbe u članovima od 103.do 109. i istim se propisuju kazne za počinioc prekršaja, visina kazni i prekršaji.

POGLAVLJE X – Ovaj dio sadrži prelazne i završne odredbe.

4. OČEKIVANI EFEKTI

Očekivani efekti koji se postižu donošenjem ovog propisa se najprije odnose na unapređenje, promociju i brži razvoj turizma Kantona, kao i privrednih interesa pravnih i fizičkih lica koja pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom. Nadalje, Zakonom je predviđeno osnivanje turističke zajednice Kantona, njeno ustrojstvo i finansiranje, a sve u službi unapređenja i razvoja turizma, kroz podizanje ukupnog kvaliteta turističke ponude Kantona.

5. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona su potrebna određena finansijska sredstva i to na nivou dosadašnjih sredstava planiranih budžetom za razvoj turizma. Procjena je da će za provođenje ovog Zakona biti potrebna sredstva u maksimalnom iznosu od 80.000,00 KM, a u cilju realizacije naprijed pomenutih aktivnosti, između ostalih i održivosti i funkcionisanja turističke zajednice. Predviđena procjena potrebnih finansijskih sredstava za provođenje zakona je da se sredstva ne povećavaju dodatno već ostaju u okvirima sredstava utvrđenih u budžetu Kantona, jer su i do sada izdvajana određena sredstva za vladine i nevladine organizacije, privatna preduzeća i poduzetnike koja su radila na promociji i razvoju turizma Kantona. Uz nacrt Zakona će biti dostavljena ovjerena i potpisana izjava o fiskalnoj procjeni propisa (IFP-NE) jer je Budžetom Ministarstva za privredu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2017. godinu utvrđen iznos od 80.000,00 KM na poziciji 614 100 RAZ 002- Tekući transferi drugim nivoima vlasti-za razvoj turizma. Također želimo napomenuti da je za razvoj turizma u 2016.godini planiran iznos u Budžetu Ministarstva za privredu u iznosu od 100.000,00 KM, dok je za 2015.godinu za razvoj turizma planirano 45.000,00 KM.